Debreczen 1864. Julius. 3. 27. szám. Harmadik évfolyam.

Megjelen **minden vasárnap.** Előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, három hóra 1 frt. 80 kr. **Szerkesztő és kiadóhivatal** a piaczutczai *Csanak-ház ban.*

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Hirdetések Négyhasábos petit sorért egyszeri hirdetésnél 5 kr, háromszorinál 4 kr, többszörinél vagy nagy terjedelmü hirdetésnél árleszámitás. Egyes szám ára 15 kr.

Előfizetés, a „HORTOBÁGY“ heti lapra.

Előfizetési feltételek:

Előfizethetni

Vidéken minden postahivatalnál.

Helyben a „Hortobágy“ kiadóhivatalánál (Csanakház, piaczutczán.)

Egész évre . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 frt.
Negyed évre . . . . 1 frt 80 kr.

A „HORTOBÁGY“ kiadóhivatala.

Gyerünk a muzeumba!

Gyere barátom, nézzünk be a föiskola muzeumába. Ne vethesse többé senki szemünkre, hogy a hazánkban különben is nagyon kevés természeti gyüjtemények közül azt az egyet sem ismerjük, mely épen városunkban van, holott ha külföldre megyünk, legelső dolgunk a muzeumokat meglátogatni; pedig azok nem lehetnek előttünk oly érdekesek, mint ez, amelyben épen kedves hazánk terményeit láthatjuk. Az idegen, ki itt keresztülutazik, véteknek tartaná ezen muzeumot meg nem látogatni: nem nagyobb vétek-e, ha mi e hazának és épen e városnak fiai azt nem ismerjük, holott minden héten vasárnap délelőtt nyitva van számunkra s más napon is szivesen kinyitják, ha a muzeumra felügyelő tanárt erre megkérik. Ha nem lesz ott más hozzáértőbb, majd leszek én vezetőd, mert nekem van ám az állatok ismeretében némi jártasságom. Nézd, itt az ajtóban egy kis persely van kitéve: ha kijövünk, el ne felejts bele egy pár krajczárt lökni, mert nemcsak ez a muzeum, hanem ez az egész épület és iskola a buzgó hazafiak egyes filléreiből állittatott és tartatik fen.

Nézd! ezen szekrényben, az ajtótól jobbra, minő csupa emlös állatok vannak; de meg ne ütközzél rajta, hogy számuk oly kevés; nem lehet ezeket oly könnyen megkapni és leloni, mint a levegőben repeső madarakat, mert ezek kivált nappal el szoktak bujni. Azonban itt is láthatsz mégis egynehány nevezetes állatot. Nem azt a kétfejü bornyut és ott a hatlábu bárányt értem, mert azoknak mint csudaszülötteknek itt tulajdonképen helyök sem volna; nem is ott a farkast, rókát, mókust, patkányt, egeret és nyulat, melyeket te is igen jól ismersz; hanem nézd meg csak ezt a szép vadmacskát, — nézd csak, hogy ennek a farka nem oly hosszu, mint a házi-macskáé s nem is vékonyodik el a hegye felé, hanem mindenütt egyenlő vastag s amellett mennyivel nagyobb ez az az állat a házi-macskánál, még annál is, amely nem háznál, hanem egészen vadul nőtt fel, mint ime ez ott mellette; mily könnyü itt meggyőződni arról, hogy a mi házimacskánk csakugyan nem a vadmacskától származott. Ha a házimacska eredetét tudni akarod, szivesen elmondom erről is, amit tudok. A természetvizsgálók azt hiszik, hogy az abiszsziniai talpas-macskától (felis maniculata) veszi eredetét; de az történelmileg is bizonyos, hogy csakugyan a tizenharmadik század végén a keresztes háboruk alkalmával került hozzánk keletről, midőn már nem birta a házat tisztán tartani az a kis fehérhasu menyét, melyet amott kitömve látsz s melyet azelőtt az egerek pusztitására épen ugy tartottak a háznál, mint most a macskát, mint erre a Phaedrus meséiből is emlékezhetsel, mert későbben az egérnek egy nagyobb faja a pocz-egér lepett meg minket, melylyel a kis menyét nem igen birt. Ezt a poczegeret ugyan itt meg nem mutathatom, mert már azt a nála még nagyobb patkányegér, mely amannál szürkébb, talán egészen is kipusztitotta, pedig nem oly rég óta telepedett ám meg nálunk, mert a Volgán 1721-ben jött keresztül s nálunk csak 1770 körül kezdett mutatkozni. — Lám nemcsak népvándorlás van, hanem patkányvándorlás is; nemcsak nemzetek, hanem állatfajok is ki tudják egymást irtani. Nekem biztos adatom van róla, hogy a poczegér a sárrét között eső tanyákon még 1825 körül ismeretes volt, de most már aligha találtatik ott is, mert már 15 éve, mióta sikeretlenül törekedem csak egyetlen egy példányt is felfedezni s a gyüjteménybe megszerezni. Szinte nevezetes kis állat az a kis patkánynagyságu s széles farku állatocska, mely szürkepelének van irva, melyet az erdőháton fakutyának s a németek sieben-schläfernek neveznek; az a régi rómaiak glis-je, mely nekik kedvencz csemegéjök volt, ugyhogy a gazdag patriciusok egy erre rendeltetett helyben a glisariumban hizlalták ezeket, mert télre nagyon meghiznak a makktól s ugy aluszszák keresztül a telet egy-egy faoduban öten hatan együtt. Nálunk nem eszik, pedig igen jó pecsenye, — magam is tapasztaltam, mert tizennégy darabot ettem meg egy télen. De nálunk sok állatot nem eszik meg a magyar ember, mit más nemzet jóizüen meg szokott enni, például az ürge, déli Franczia országban kedves eledel s három francziával utaztam egy időben huzamosabb ideig együtt, kik csaknem mindennap varjuból főzették a levest. Node a mi népünket is tanitani kezdi már a nyomoruság; a mult hetekben egy ligeti ember árulgatott itt két kis borzot s dicsekedve beszélte, hogy az anyjukat is megfogta s pünköst innepének örömére jóizüen megette. A havasi morgót és ama két vidrát talán meg sem kell emlitenem; bizonyosan ismered mindkettőt s tudod, hogy amaz egy a leghosszabb téli álmu állatok közül, mert gyakran hét egész hónapig alszik s hogy a vidrát, abban az időben, midőn még az állattanból nem sokat tudtak, a kath. egyház a böjti eledelekben a halakhoz számitotta, minthogy a vizben keresi élelmét. Nem sokat ér biz ennek a husa, hanem annál többet ér a böre, mert télen-nyáron egyforma áru, minthogy nyáron is oly tömöttnek kell lennie mint télen, hogy a viz rajta át ne hathasson. — No de nem árasztom tovább figyelmedet, nehogy azon vegyem észre, hogy csak magamnak beszélek; hanem azt még is megmondom, mit keres itt a hazai állatok között az az egy pár majom, az a hiéna és az a sajátságos alaku állat, mely a terem közepén levő asztalon üveg alatt van kiállitva. Kellene itt lenni minden seregből legalább egy-egy példánynak, hogy az állattannal foglalkozó tanulóknak ne csak festett, hanem kitömött példányt is lehessen felmutatni s ezáltal minden seregnek a jellegét szemlélhetni. Azért veszik itt meg az itt átutazó állatseregletben történetesen megdöglött állatokat s igy szerezték azt az egy pár majmot s a hiénát is. Szegény hiénát rendesen a legborzasztóbb és legfélelmesebb ragadozó állatnak tartják, holott egy a leggyávább és legbutábbak közül; csak csonttal él s ennélfogva élőállatot nem is igen szokott megtámadni; hanem miután ez, a keleti rosz szokás szerint csak alig behomokolt sirból a különben is fedetlen koporsóban eltemetett embereknek gyakran csupán a szél által is kitakart csontjait szokta felkeresni és megrágicskálni — s miután oly buta, hogy fogságban is szelidithetetlen: tehát ráfogták, hogy szörnyü kegyetlen. — A csőrönd szórére nézve nézd épen olyan, mint a vidra, mert ez is vizben él Uj-Hollandiában, a farka lapos mint a hódé, orra pedig egészen a ruczáéhoz hasonló, sőt a hátulsó lábain is épen olyan sarkantyui levén, mint a kakasnak, ez még inkább hasonlóvá teszi a madarakhoz; ezért sokáig azt hitték, hogy tojás által szaporodik, pedig ez is csak elevent szül s finait szoptatja.

A kendertermelésről.

A mezőgazdasági ipar egyik legnevezetesebb ága

hazánkban a kendertermelés. A Londonban két év előtt tartott világtárlat alkalmával, a magyarországi bizottság alelnöke által, Magyarország termelésének ismertetése végett kiküldött adatokban, azon termények közt találjuk a kendert megemlitve, melyek „leginkább hivatvák a külkereskedésnek tárgyait teuni.“ s Korizmics L. szerint 200 ezer mázsa mennyiségben jó piaczra. Általános elismerés szerint, a magyar kender, ha finomságra nem is, de erőre nézve vetélkedik minden egyébüt termelt kenderrel (mit bizonyit az is, hogy Birnbaum pesti kereskedő kiállitmánya a világtárlaton jutalomra is érdemesittetett) s épen ezen tulajdonsága teszi azt a hajósok előtt igen becsessé, a termelőre nézve pedig felette jutalmazóvá; mert a kötélnek való kender mázsája 30 frt. körül jár; és igy egy hold, ha csak 5—6 mázsa termést veszünk is egyremásra, oly jövedelmet képes biztositani a gazdának, milyet akármely más növény után aligha képes előteremteni.

Hogy van mégis, hogy ily gazdagon fizető terményre mindeddig oly kevés figyelmet forditottak földmivelőink? Hogy talán a Bánságot kivéve, mindenütt csak annyit termesztenek, amennyi házi szükségre megkivántatik.

A kendermivelés nálunk még nagyon kezdetleges állapotban van. A termesztőtől, minden gyári közvetités nélkül, egyenesen a kereskedő kezébe megy. A szántóvető maga nyövi fel, áztatja ki, töri meg és gerebenezi el. S ez az, ami elterjedésének legnagyobb akadálya!

Mig a munkafölosztás okszerü és üdvös elve itt is érvényre nem jut, alkalmazásba nem jő, — mig a földmivelő meg nem marad a termelésnél s a földolgozást át nem adja az iparnak: addig a kenderből a kereskedés számára jelentékeny áruczikk nem lesz.

Pedig e növény ma már világkereskedelmi szerepre van hivatva s nemzetgazdasági fontossága folyvást emelkedik.

A tengerparti államok hajózása tömérdek mennyiséget fölemészt s ezek közt maga Anglia oly mértékben fogyasztja, évről évre, hogy kielégiteni alig lehet.

Újabb időben mint len pótléka lépett föl. S a mióta Foramini gyára Cividaleban, az 1855-ki tárlatra oly kitünő szöveteket mutatott fel, — s még inkább, a mióta a „Six frères“ vazammesi czég mind fehéritve, mind szinesre festve oly gyönyörü készitményeket állitott ki Párisban, hol fonáshoz való gerebenezett kendere és géppel készitett 16—30-as fonala 1855-ben a közbámulat tárgya volt

TÁRCZA.

Hihetlen történet.

I.

„Ez nem mese“ — irá Diderot legerősb kifejezésekkel, minők tollából valaha csak folytak. Ugyanezen czim, bármily másnal is jobban fogna illeni, azon tökéletesen igaz, de látszólag hihetlen történetre, melyet a következőkben akarunk olvasóinkkal közölni; minthogy azonban nem használhatjuk azt anélkül, hogy irodalmi csempészet bünébe ne esnénk, azért választjuk a fentebbit s olvasóink ugy találandják, hogy az, maga az elbeszélés által teljesen igazolva van.

A lyoni vasut személyszállitó nappali első vonata — igy beszéli emberünk, — a mult év egyik szép tavaszi napján, egy kis városba vitt engemet Páris közelében, hol fél napot akartam tölteni. Dolgaim voltak az ottani könyvnyomdában, hol kiadóim egyike, regényeim nagyobb részét nyomatja.

De nem könnyen jöhettem volna alkalmatlanabb időben, hogy a correcturákról, hirdetési ivekről és a nyomtatási hibákról értekezzem, mert egy lakodalomba jutottam, mintan a könyvnyomda tulajdonosa ugyanazon napon adta férjhez leányát.

Épen mikor meghuztam a ház csengetyüjét, akkor nyilt meg az ajtó a mátkák, családjuk és lakodalmi vendégek előtt, hogy ünnepélyes vonatban a polgármesteri hivatalra és onnét az egyházba menjenek.

Fölkértek, hogy csatlakozzam a vonathoz, mit természetesen teljesitenem kellett. A menyasszony kitünő szép, a vőlegény szemmellátható lag igen szerelmes volt; — minden arcz örömben és reményben tündökölt; mi gátolt tehát engemet, hogy a szerencsés pár jövőjéről tervet ne készitsek egy több kötelü pasztori dalra?

A községi hivatalnok előtt teljes rendben végezödött a szertartás; az ünnepélyes „igen“ lelkesedéssel mondatott, el az egyik fél, — szokott szemérmességgel a másik fel által; — az egyházban is alkalmasint minden hasonlóan történt. De meg kell vallanom mégis, hogy afölött nem itélhetek, mert oly sajátszeru szórakozottság fogott el ott, mely figyelmemet, akaratom ellen is teljesen igénybe vette.

Csak nehány lépésre tőlem ugyanis, egy körül-belől 40 éves, közép termetü és elfogulatlan lényü férfiu ült, kinek ruházata a szokott rend szerint fekete frakkból, fehér selyem nyakravalóból s fehér sima kesztyüből állott, arcza pedig, mely sürü, ősziilő hajnövés alól kandikált ki a világba, legkülönösebb benyomást gyakorolt reám.

Ezen arcz, melynek vonásai különben rendesek voltak, legmerészebb arabeszkek mintaképeül szolgálhatott volna, minőket egy indian müvész képzelete az álarczosbálban kigondolhatna.

Polain mint a tüzijátékoknál a nap szikrái, közepitőleg kigyózó, legélénkebb vörös, legtisztább kék és kiáltó festenyarga szinü vonások tündököltek. Orra, a szinek sokféleségét illetőleg, még jobban kitüntette, versenyezhetett volna a rajzokra, a szinezetre nézve a legszebb indiai sállal is. Kettős, igen gyönged s különösen szövevényes arabeszk ékitette a homlokot és csodálatos czikornyákban és czifrázatokban futott össze a vakszemeknél.

Szóval ezen eredeti személyiség a fekete frakkban, fehér nyakravalóval, élénk tevékenységbe hozta képzelődésemet, mert hasztalan kinoztam magamat, hogy az ily különös alorczásság indokát kitaláljam, mi daczára az ünnepélyes szertartásnak még sem látszott feltünni, vagy valakit boszantani a jelenlévők közül.

Az esketések vége volt s a tanuk sekrestyébe tolakodtak, hová az uj házaspár előttük ment. Kifestett szomszédom, követte a tömeget, ez pedig szomszédomat.

Valami tréfás bohó ember gondolám; a svájczi, ki tekintélyes hasával és dárdabárdjával oly büszkén néz maga körül, majd ajtót mutat neki mint illik!

De nem! A svájczi nemcsak dárdabárdját elébe nem tartotta; sőt még tisztelegve érinté kezével paszomántos kalapja karimáját, midőn az én vademberem a lakodalmi kisérethen előtte elhaladt, mintha őt különösen katonai tiszteletnyilvánitásban akarná részesiteni.

Mit jelenthet ez? Sokat adandottam érte, ha e kérdést valakihez intézhettem volna, de a jelenlevők között csak a menyasszonyt és szüleit ismertem, kiknek most bizonyára más teendőjük volt, mintsem hogy az én kivánesiságomat kielégitsék.

Mint szokás, kiki alá irta az egyházi könyv illető rovatát. Pontozott szomszédom is az asztalhoz lépett, tollat vőn s aláirta mint a többi.

Legalább nevét megtudhatom tehát! Sietve ugrottam oda: mosolygva nyujtá nekem a tollat s kitünő nyájassággal mondá:

„Ön következik uram, ha tetszik!“

Az ábrándos lény szelid hangon beszélt s legkevésbbé fel nem tünő kifejezéssel.

Szemeim a még meg nem száradt szóra vetődtek, melyeket ő irott s könnyen felfogható bámulattal olvasám:

„Potard Fabricius,
exkirály és háztulajdonos.“

Csodálkozásom nem tartott sokáig, mert kétségkivülinek látszott előttem, hogy emberem tébolydott charentoni nyugdijas. De hogyan bocsáthatták ez umbert a bár csak közvetlen részvétlhez együttmüködéshez is az ily ünnepélynél? Ezt meg nem foghattam.

Mialatt ez uj kérdést tettem fel magamnak, eloszlott a sokaság s csakhamar egyedul maradtam a sekrestyében, mig a menyasszony atyja hozzám lépett s karon fogott.

„Jöjjön már kedves barátom,“ — figyelmeztetett. — „Fél óra egyre, negyedóra mulva asztalhoz ülünk.“

Midőn az egyházat elhagytuk, nem tartóztathattam magamat többé:

„Az istenért! mondja meg ön“ — kiáltám hirtelen — „micsoda bolond ember az, ki vendégei között van?“

„Bolond!“ — kérdeze; — „kiről beszél ön? —“

„Hát ama kéksárgavörös emberről, ki az egyházban mellettem ült s előttem irta alá nevét!“

A könyvnyomdász hangos hahotára fakadt.

„Ha! ha! ha! A szegény Potard!“

„Tehát nem tébolydott? Nem bolond?“

„Bolond? — O menjen ön! Hüszezer livre évi jövedelme van!“

„No, még az nem elegendő ok!“

„És tagja a városi tanácsnak!“

Ez ellen udvariasan mit sem lehetett szólni.

„De“ — vágék már csak szemérmesen közbe, — hát amit az egyházi-könyvbe irt?“

„Mit irt?“

„Exkirály és a nevét.“

„Arra joga van.“

„Valóban király volt?“

„Minden bizonnyal.“

„Istenem vajjon hol?“

„Oh az egész történet!“

„De miért festi ki oly fertelmesen orczáját?“

„Nem festve van az, hanem pettyegetve.“ — „Kedves barátom!“

„Pettyegetve? És ki által? S miért?“

„Az épen összefüggésben van az ő királyságával.“

„Kérem önt tehát beszélje el e történetet!“

„Azt ő maga is örömest teljesiti, ha ön hallani akarja.

„De ki tudja látom-e öt többé!“

„Öt percz mulva ismét látandja ön öt, a lakodalmi ebédnél.“

„De nem fog-e megharagudni, ha öt folkérem.“

„Hogy kalandjait beszélje el önnek? — Isten mentsen! Sőt ha tudja, hogy ön regényiró, még örömestebb beszéland. Az ő nagy becsvágya abban áll, hogy egykoron a nyolczadkötet sárga borítékán szépen kiczifrázott nagy betükkel e két szót láthassa: „Potard király.“

Nehány percz mulva, Potard Fabricius és én forma szerint bemutattatánk egymásnak.

Az exkirály, ki számos üres órájában, melyeket részére huszezer

azóta mindenütt belátták, mily nagy jövő vár a kenderre, ha mivelése nagyobb terjedelemben s nagyobb gonddal üzetik.

Az amerikai háboru pedig a pamut pótlékát keresők figyelmét is a kenderre vetvén: fontosságát a legmagasabb pontig fokozta.

Milyen szerepet vitt az amerikai gyapot e kereskedelmi és iparvilágban, arranézve legyen elég csak annyit jegyeznünk meg, hogy Francziaország fogyasztása az 1862-ki becslés szerint 850 milló kilogramot tett, az angol gyárak 52 millió font sterling árut dolgoztak föl, az osztrák birodalom egyetlen kikötője pedig egy milló végen felül kapott belőle.

Amióta azonban Dél és Észak közt a háboru dúl, a pamutmivelés majdnem zerusra szállott alá, következésképp a kihozatal is teljesen megszünt, még a háboru előtti készletek is bent rekedtek. S szakférfiak egyértelmüleg állitják, hogy a viszály megszünte után sem fog többé Amerika gyapotja oly mértékben szerepelni, mint korább és igy Európának gondoskodnia kell más növényről, melyet az annyira eláradt gyapot helyett használhasson

Több rendbeli kisérletet tettek mindenféle növényekkel s végre is a kender bizonyult a legtökéletesb hézagpótlónak.

Az eddigi eljárás szerint a kenderáztatás által volt szárától elválasztható, mi sokszoros akadálya nagyban termelésének. Először, mert az időjárás szeszélyétől függ és sokszor éveken át tarthat a szárazság, mi aztán ugyanaddig kárhoztatná pangásra ez iparágat, holott a kereskedés két fő kelléke a folytonosság és biztosság. De másodszor nagy tekintetet érdemel az áztatásnak az egészségre rendkivül káros hatása is. A rothadás, melyen a szárak átmennek, ártalmas gőzt fejt ki, mely az egész tájék levegőjét megmérgezi. Tény, hogy ahol a kenderáztatás nagy mértékben foly, sokkal nagyobb a halandóság, mint más vidéken. A halak elpusztulnak, az emberek közt járványok dulnak, stb.

E bajnak kellett tehát mindenelőtt elejét venni; s a vogenlieui gyár Francziaországban fényesen bizonyitja, hogy a tudománynak sikerült az utat megtalálnia, melyen az áztatás kellemetlenségeit, hiányait és ártalmait elkerülni s száraz mivelet által is oly finom kendert lehet előállitani, mely az ipar és kereskedelem igényeinek teljesen megfelel.

Nem kerülte ki e vivmány jelesebb nemzetgazdáink figyelmét; Trefort Ágoston már tavaly szót emelt a kendertermesztés és gyártás ügyében, melyet azóta egy testület vőn kezébe, melynek törekvéseit a kormány is sietett előmozditani.

Lónyai Menyhért elnöklete alatt, több kereskedelmi szakember részvéte mellett, b. Eötvös József, b. Wenckheim Béla, (gr. Károlyi, gr. Zichy, Korizmics, Gorove és többek jelenlétében tartatott az első tanácskozmány, mely hasznos és tanulságos eszmecserét folytatott ugyan az érdekes tárgy fölött s körülbelől meg is állapodott abban, hogy mindenelőtt a franczia gyártás módjával kell megismerkedni s ha az nálunk is meghonositható, egyfelől ily gyárak állitására müködni, másfelől a termesztőkre kell népszerü okiratok által a jobb és nagyobb mérvü mivelés előmozditása tekintetéből hatni, stb. Azonban az ügy tüzetes tanulmányozásával egy kisebb küldöttséget bizott meg kebeléből, melynek feladatává tette, fölismerni és előkésziteni mindenkép a tárgyat és müködési tért s a teendők iránti javaslatait annak idejében a tanácskozmány elé terjeszteni. E bizottság tagjaivá választattak: Trefort (elnök), Birnbaum (kereskedő), gr. Károlyi S., Korizmics L., Szathmári Károly és Ullmann (kereskedő.)

E bizottság müködéséről eddig annyi tudomásunk van, hogy inditványozás folytán az országos gazd. egyesület fölkérte a helytartótanácsot a francziaországi gyártás megszemlélése végett kiküldendő egyén utazási költségeinek az országos alapból kieszközlésére. S amint tudjuk, Térey Pál pár hét óta már künn is van Francziaországban. A bizottság egyik tagja pedig a hazában e téren történt előzmények egybeállitásával s a termelésre vonatkozó statistikai adatok gyüjtésével foglalkozik. Ugyhogy mire Térey a külföldi gyártás eredményével visszatér, a termelési viszonyok is teljesen ismerve s egy, a kendermivelés emelésére országosan teendő lépéshez, minden kellőleg elő lesz készitve.

Most midőn az ügy e stadiumához már oly közel áll, időszerünek tartottuk, gazdáink figyelmét e tárgyra fölhivni. M. S.

Debreczeni hirmondó.

☐ Mult hó 26-kán tartatott a helv. hitv. egyház közgyülése, mely alkalommal először is a jelenvolt azon presbyterek, kik még esküjöket le nem tevék, főtiszt. superintendens ur által annak letételére fölhivatván, a szokott presbyteri esküt letették. — E nnekutána fögondnok Kiss Lajos ur előterjesztette, hogy mivel a népképviselet utján választott presbyterium már megalakult, elérkezettnek látja azon időt, melyben ez magát szervezze s tisztviselőit megválaszsza. Ő tehát midőn egyrészről saját valamint az egyház többi tisztviselője nevében hálás köszönetét nyilvánitja azon megtisztelő bizalomért, minélfogva az egyház kormányzatára hivatott, másrészről a már megalakult presbyterium által választandó egyh. főgondnoknak s tisztviselőknek kivánván átengedni a helyet: a maga és az egyh. tisztviselők nevében lemond s az egyház pecsétjét és az elnöki jegyzőkönyvet elnöktársa ft. Balogh Péter ur kezeihez letevén, elnöki székét elhagyja. — E lemondás, mint a szabad választás elvéből kifolyó következetesség elfogadtatván, ugy az egyház, mint a főiskola érdekében tett eddigi erélyesség és buzgóságért méltó elismerés szavaztatott. — Az egyh. tisztviselőség az alapszabályok értelmében titkos szavazattal megválasztatván, egyh. főgondnokul, 126 szavazat közül 107 szavazattal Kiss Lajos ur választatott meg; ki is elnöki székét elfoglalván előadta, hogy ő, az irányában nyilvánult bizalmat hálás elismerés és köszönettel fogadja s élete legszebb s legnemesb föladata leend arra igyekezni, hogy e megtisztelő bizalomnak tehetsége szerint megfelelhessen. Tudja s mélyen érzi, hogy e megtisztelő bizalom nyomán, reá mint ez egyház főgondnokára ezzel kapcsolatosan, mint egyszersmind egyh. kerületi segédgondnokra s a helybeli föisk. gazdasági választmány elnökére szép de amellett mindig kellő megfontolással járó kötelességek teljesitései várnak. Azonban igéri, fogadja és magát szentül kötelezi, hogy ezen nagy anyaszentegyház főgondnokságának viselésében figyelme legfőbb tárgya s tetteiben vezérelve leend, hogy ez egyház önkormányzati és egyéb jogait a szentesitett törvények értelmében megoltalmazza, föntartsa és másokkal is föntartassa; javát, előmenetelét, virágzását, ugy szellemi mint anyagi tekintetben eszközölje; igéri, fogadja és magát szentül kötelezi, hogy mint egyh. kerületi segédgondnok oda fog törekedni, erejét s tehetségét arra szenteli, hogy az ország törvényei, oltalma és paizsa alatt álló prot. vallás, az ezzel karöltve járó alkotmányos vallási szabadság törvényes joga, bárhonnan jöhető nyomás, erőszak s önkény szülte eltiprás ellenében alkotmányos uton biztositottan, sértetlenül, csorbitatlanul fönmaradjon; igéri, fogadja és magát szentül kötelezi, hogy mint a főiskolának helybeli gondnoka s a gazdasági választmány elnöke, azon eszme kivitelének él, hogy a főiskola, melyre a főtiszt. tiszántuli egyházkerület s ezen egyház mint keble szülöttére anyai őrködő szemmel néz s figyel, anyagi és szellemi tekintetben előbbre-előbbre haladott, minél terjedettebb és virágzóbb legyen. Mely ekinti nyilvánitás hangos éljennel fogadtatott s az egyház pecsétje és az elnöki jegyzőkönyv, a megválasztott főgondnok urnak átadatott. — Tisztviselőkül titkos szavazat utján következők választattak meg: főjegyzőül Nagy Ferencz — aljegyzőül Pap Ferencz — pénztárnokul Szabó Bálint — ellenőrül Konti Károly — számvevőül Gönyei Károly — s ügyvédül Orbán Pető-urak.

☐ Örömmel registráljuk a debreczeni helv. hitv. egyház és iskolára ujabban tett alapitványok és kegyadományozásokat, mikből fényesen kiviláglik, hogy még mindig akadnak olyanok, kik az egyház és tanintézet érdekeit szivükön viselve, azokat anyagilag is elősegiteni törekednek. A legközelebb tett alapitványnál első helyen kell emlitenünk néhai debreczeni lakos özv. Harmathy Jánosné szül. Matkó Sára asszony nevét, ki az ingyeniskoláztatás alapjára 400, a tőkepénztár javára 100, a kistemplom ujonan épitésére 50, — végre a helybeli főiskolában az elemi osztályban tanuló helybeli árvák dijazására 200 frtnyi alapitványt hagyományozott. Utóbbi alapitványra megjegyzendő, hogy az, a végrendelet tárgyát képező háznak magasb áron eladatása esetében 600 afrtra is emelkedhetik. Csokalyi lakos néhai Szalay Zsuzsánna pedig a debreczeni egyház javára 100 afrtot hagyományozott; nemkülönben helybeli lakos néhai özv. Ökrös Péterné, az ispotálybeli szegények részére 10 s az utczánkint nyomorgók javára szintén 10 frtot hagyott végrendeletében. Kik ily nemes tettekkel örökitik meg nevüket, bizonynyal a legtartósb emlékoszlopot emelik magoknak.

☐ A berettyó- és érszabályozási társulat mult hó 20-kán tartá városunkban egyetemes közgyülését. Korelnök ur örömmel üdvözölvén a társulat szép számmal megjelent tagjait, szükségét látva mindenelőtt az általa korelnöksége ideje alatt tett intézkedésekről és eljárásáról a közgyülésnek jelentést tenni, amely szerint az egész szabályozási vonalt felvizsgálván, a munkák jelenlegi folyamát s eddigi eredményét, az általa végrehajtott ártér-fejlesztést, a pénztárak állását stb. röviden előadta. — Korelnök eljárásaért méltányló elismerés nyilvánittatott s fölkéretett, hogy élőszóval tett előterjesztését irásban is beadni sziveskedjék, hogy igy annak a társulati irattárban is nyoma maradjon. — A társulatoknak szabályozási czélokra engedélyezett 60 ezer frtból már fölvett 40 ezer forintnál, több kölcsönrészlet fölvételének szükségét az alsó osztály jelen volt képviselői egyátalában nem látván, kijelenték, hogy többet fölvenni nem kivánnak; ellenben a felső osztály képviselőinek átalános többsége elhatározta, hogy a részökre engedményezett 100,000 frtból eddig fölvett 30 ezer frton felül még 20 ezer frtot kérnek, mit is, szabályozási munkáik sikeres folytatására azonnal fölhasználnak. E 20 ezer frt felvétele iránti határozatról főispáni helytartó ur tudósittatni s a kötelezvény és meghatalmazás haladék nélkül kiállittatni s látomozás végett illető helyére beküldetni határoztatott; ez okmányok felsőbb rendelet szerinti hitelesitésére pedig elnök Dobozy István uron kivül Sárváry Jakab és Dobozy Menyhért urak mint kormányzóválasztmányi tagok bizattak meg. — Inditvány folytán a hátralékok mikép behajtása és a kölcsönrészletek évenkinti módja vetetvén föl tárgyalás alá, az alsó osztályra nézve az végeztetett, hogy az első 100 ezer frtos kivetésből még hátrányban lévő társulati tagokon, tartozásaik, késedelmi kamatjaikkal együtt behajtandók. A második az 1863-dik évre kivettetett 25 ezer frt további behajtása pedig felfüggesztetik, olyformán, hogy azoknak, kik már illetőségüket befizették, a felvett 40 ezer frt kölcsön hatévi részletekben való kivetése alkalmával, az első részletbe, a befizetés napjától számitandó 6% kamattal együtt betudhassák. A lehető leghamarabb megteendő kivetésnek egy hiteles példánya, — az e részben megállapitott felsőbb szabály szerint — oly kéréssel küldetik meg főisp. helytartó ur ő mlgának, hogy a kivetett összegek behajtása és beküldése az adóbehajtás utján eszközöltessék; csak is igy lehetvén a társulat képes, kölcsönrészleteit a meghatározott időszakokban pontosan befizetni. — Társulati főpénztárnok Varga Lajos ur által, a közgyülésnek bemutatott 6 évi részletekben való kölcsön és kamatkivetési tervre nézve pedig megjegyeztetett, hogy miután a 6 év folytán mindinkább gyérülendő külmunkák a kezelési (regie) költségek kevesbülését is föltételezik: az évenkinti szükséglet mindenkor jóelőre kidolgoztassék és a korm. választmánynak, jóváhagyás, és a közgyülésnek is annak idejében beterjesztés végett bemutattassék. — Több folyamodvány, a kormányzóválasztmánynak további intézkedés végett kiadatni rendeltetett. — Fentebbiek betárgyalása után korelnök ur ujabban is fölkérte a közgyülést, hogy kitüzött czéljához képest az elnökválasztást vegye foganatba: még pedig a társulati szabályok szerint, nehogy az a megválasztottra nézve későbbre is kedvetlenséget vonjon maga után. Ezzel korelnök ur az elnöki széket odahagyni akarván, felkéretett a további tárgyalások vezetésére; minek következtében a tanácskozmány folytattatván, elvben kimondatott, miszerint fizetéses elnököt bár ezuttal sem kiván a közgyülés választani, mindazáltal azt sem kivánhatván, hogy az elnök, valamint más tagja is a társulatnak, ha saját dolgai háttérbe szoritásával, hivatva lesz a társulat ügyeiben eljárni, ekkor minden jutalom nélkül fáradozzék; ámbár az elnök részére 8 frt nyugdij inditványoztatott, mindazáltal korelnök urnak a pénztár kimélésére czélzó nyilatkozatához képest, elhatároztatott, hogy a kinevezendő elnöknek a fuvarbéren kivül 6 frt napi dij fizettessék a társulat illető osztályainak pénztáraiból. — Hogy pedig az elnökválasztás, azáltal, hogy annak teendői, tekintelyesb állásánál fogva főképen a gyüléseken való elnöklésre és a nagyobb érdekü — a köz és korm. választmányi gyülések által kijelölendő fontosabb ügyek elintézésében határozódjanak, megkönnyittessék: elhatároztatott, hogy az elvben és alapszabályokban fentartott szükéghez képest, — még mielőtt elnök választatnék, — egy igazgató neveztessék, ki az egyetemes társulat minden rendes teendőjét, — saját felelőségére — mind a technicumok, mind az oeconomicumokra nézve végezze s a közgyülésekre, az ügyek állásáról kimeritő jelentést terjeszszen elő, — az ártérfejlesztéseke egy már előbb kinevezett vagy szükség esetében általa fölkérendő kormányzóválasztmányi tag hozzájárultával végezze és a gyüléseken a jegyző teendőit teljesitse. Ennek folytán, tekintve a közgyülés, miszerint jelenlegi titkár Varga János mérnök ur, már különben is 10 év óta teljesité az elnökök befolyásával, az igazgató teendőit: mostani — a köz és korm. választmányi gyülések által meghatárzott fizetésének szolgálatidejére biztositása mellett társulati igazgatónak közakarattal kineveztetett. — Ezekután a közgyülés az elnökválasztásra térve át, közmegegyezéssel és fölkiáltással eddigi korelnök Dobozy István ur a társulat rendszerinti elnökeül megválasztatott.

** A helybeli sütészek (pék) ellen mostanában sokan panaszkodnak, hogy a zsemlyéket átalában izetlenül s a kifliket

---

frank évi jövedelme készitett, a városka kölcsön-könyvtárát szokta igénybe venni, olvasta nehány munkámat s tetszett neki meleg dicséretekkel elhalmozni engemet s nem kétkedem, hogy ha valami rendjellel rendelkezendett, rögtön feldiszitett volna. Igy azonban fájdalom nem történt meg az.

Asztalhoz ültünk. Az ebéd fényes volt s sokáig tartott, mint előkelő lakodalmi vendégséghez illik. Csemege közben azokat beszélte el előttem Fabricius, anélkül hogy magát kérette volna, miket itt ismét leirok. A jelenlevők többsége, legalább is huszadszor hallotta már e történetet, de oly jó kedélyben voltak, hogy legnagyobb érdekkel hallgatták, mint ha egészen ujat hallanának. Épen ugy történjék veled is jámbor olvasó!

Azon elvhez hiven, hogy minden életleirásban az előadás igaz volta fődolog, kérlelhetlen őszinteséggel fogom emberünk rosz és jó oldalait jelenteni s annál örömestebb követem cselekményem e sinórmértékét, mert Fabricius életfolyamának első lépései, melyek nem voltak épen dicséretesek, későbbi élete által jóvá tétettek. (Folyt. követ.)

Szinház.

(Sz. T.) Junius 25. „Házasság dobszónál“ vigjáték 3 felv. Irta Lauver és Bruuswick. Régi franczia vigjáték, melyet daczára annak, hogy az ujabb termékek által a szinpadról leszorittatott, már csupán változatosság végett is nem ártott elővenni. Bokodi (Lambert) egyes jelenetekben jó volt, de hiányzott játékából a kellő rugékonyság s előadása néhol vontatott volt. Rudass (D' Obernai Károly) az egész darabon keresztül feltünő hidegséget tanusitott. Zöldy (Spartacus) jól alakitott, de szerepébe elég humort önteni mindenkor nem tudott; annál inkább, sőt kelletén tul is tette azt Fehérváry (Fleur de Pois.) Foltényiné (D' Obernai Luiza) szépen s Fehérváriné (Gervaise) is jó volt, bár nunancirozása nem mindenkor sikerült. Gervaise különben sokszinü alak s a különböző jellemvonások, árnyalatok összeolvasztása nem oly könnyü dolog, mint különben gondolnók. Zöldinét (Mártha) dicsérettel kell emlitenünk. Csiszér (Bálint) helyesen fogta fel szerepét s természetesen játszott. Megemlitendők még Ligeti és Horváth. Közönség nem nagy számmal.

Jun. 26. „Józsakerti lakzi vagy: későn jött vendégnek csont a vacsorája.“ Legujabb eredeti népszinmü 3 felv. néptánez és dalokkal. Irta Ujkéri. — E darab szerzőjéhez sokkal közelebbi viszonyban állunk, hogysem a mü előnyei vagy hiányai fölött részletes bonczolásba bocsátkozhatnánk, ennélfogva csupán az uj népszinmü meséjének elmondására szoritkozunk: Bogáti Pista (Foltényi) egyszerü debreczeni polgár fia megkéreti Hevesiné (Zöldiné) egyetlen leányát Julcsát (Timárné), kihez már azelőtt is a kölcsönös szerelem kötelékei kötötték. Az anya ingatag nő, leányát boldogitani akarván, beleegyezik a házasságba, de gondolkozási időt kér; az eljegyzés hire azonban eljut Homoki András uram (Zöldi) füleibe, ki tehetős agglegény s kinél Hevesinének pár száz forint adóssága van. Homoki, az ifju leányok szépsége iránt még fogékony: Julcsának ajándékot küld s kezét Hevesinétől megkéri, mit az ismét leánya iránti szeretetből rögtön oda igér a gazdag agglegénynek. Julcsa vigasztalhatlan s vérző szivvel bár de mégis lemond kedves Pistájáról, — ám Homokit szeretni nem tudja s mindig alkalmat keres, hogy kedvessével találkozhassék. Pista szintén kétségbe van esve, annyival is inkább, hogy az esküvő napja kitüzetett. Viszontagságos helyzetéből egy váratlan körülmény menti ki. Homokinak van Kolozsvárott egy fitestvére (Szakál) kivel oly egyezségre lépett, hogy mindketten nőtlenül maradván, az legyen kettőjük birtokának örököse, ki a másikat tulélendi. E körülményről tudomása van Karvaly Petinek (Rudass), elbeszéli Pistának, ki is Csukat Nagy Andrással a hires fűzfapoetával levelet irat Homoki Imrének s ezt bátyja szándokáról tudósitja. Imre, félvén az örökség elvesztésétől, hogy bátyja szándékát meghiusitsa, azon ürügy alatt, hogy beteg s végrendeletet akar késziteni, Kolozsvárra hivja öt, maga pedig ezalatt Debreczenbe megy, Hevesiné adósságait kifizeti s a szerelmes párt összeadja. Homoki András csakugyan elhagyja jegyesét, de öcscsét nem találván, viszszatér s épen lakodalomra érkezik meg. Boszúsága tetőpontját éri el, midőn Hevesiné adósságait kifizeti; jegyajándokát visszaadja s efelett még testvérjét is felismeri a lakodalmos nép között A csel világos lesz előtte s hogy testvérjét megtorolja, Hevesinét kinálja meg kezével, mit az hosszas vonakodás után legfőbbkép azért, hogy a gazdag örökség holta után leányára szálljon, el is fogad s igy lesz Homokinak mint későn jött vendégnek „csont a vacsorája.“ De Homoki Imre szive sincs kőből, a csinos civis leány Kékedi Zsuzsi rövid ismeretség után is annyira megnyeri, hogy sorsát az övével összekötni debreczeni utja kedves eredményének tekinti s a jegyváltás mindjárt a tisztességes gyülekezet előtt megtörténik s a hármas ünnepet, kedélyes felköszöntések, zene, táncz rekesztik be. Ami az előadást illeti: átalában sikerültnek mondható, szinészeink csaknem kivétel nélkül kedvvel játszottak. Foltényi (Bogáti Pista) igen jól alakitott, a népélet egyes mozzanatait sikerrel leste el s ültette át játékába. Öltözködése már magában is, jellemző és eredeti volt. Zöldy a tehetős debreczeni polgárt müvészileg s eredetiséggel személyesitette. Az est koszoruja azonban Zöldinét (Hevesiné) illeti, ki, hálás szerepében valósággal remekelt s a felvonásosok végén többször kihivatott. Timárné eleven kis leány volt s csinosan énekelt. Horváth (Csukat Nagy András) szavalata nagyon élénk volt, holott az ismeretes verselő, mint még számos ismerőse állitja, mindig pathoszszal s inkább vontatottan beszélt, különben eredeti felfogása, ügyes maszkirozása egyaránt dicséretet érdemel. Szakál ez este, szokása ellenére, némi elevenséget tanusitott. Chován (Fekete János eredeti alak volt s szerepét sikerrel töltötte be, mint szintén Bokodi is, kinek játékában sok jellemzetesség volt. Kiemelendők még a két vőfély Benedek és F. Vilmos. Közönség, kivált emeleten s karzaton meglehetős nagy számmal.

Jun. 27. Karliczki Fleur Isabella k. a.-nak a párisi operaszinház magántánczosnéjának (??) felléptéül: „Pas Espagnole,“ „Mazurka,“ „La Neapolitana“ s e tánczokat részben megelőzve: „Szerelem és örökség.“ Eredeti vigjáték 3 felv. Irta Szigligeti E. E cselekvénydus élénk darabban Kaczér Tamás igen jó szerepe Zöldynek, ki ez este is eredeti kedélyes öreg huszár volt. Csiszér (Bátori nyugalmazott tábornok) helyét sikerrel töltötte be. Szakál Róza (Flóra) könnyeden játszott s egy pár jelentéktelenebb vonást is helyesen emelt ki. Zöldyné (özvegy Zarándiné) és Ligeti (Gerőfi) kisebb szerepeikbe eléggé beletalálták magukat. Rudass (Árpád) hálás szerepéből nagyon keveset tudott csinálni

Karliczky Fleur Isabella k. a. főhibája abban áll, hogy egyedül az érzékiségre kiván hatni s e végre az izlést más mellékes eszközöknek gyakran alárendeli. Tánczában kevés kellem s még kevesebb könnyüség van. Neapolitana-ja valóban illemsértő. Közönség épen nem nagy számmal. Végül pedig figyelmeztetjük a rendezőséget, hogy mint az este történt, ne engedje meg egy szereplő tagnak se, hogy magát, ugyanazon darab előadatásakor a szinpadon s később a közönség közt is mutassa, mivel a szinpadi hatás nagy kárára történik s mint tudjuk a szinpadi törvények is tiltják.

Jun. 29. „A rokkant huszár vagy tündérlak Magyarhonban.“ Népszinmü 3 felv. Ujabban szinre alkalmazta Szentpéteri Zsigmond. Ez este Gyurit Foltényi személyesitette. Játékában tagadhatlanul sok eredetiség volt, de e szerep átalában véve nem neki való; ide sokkal több könnyedség kivántatik mint amennyit ő kifejtett vagy kifejteni képes. Timárnéval (Marcsa) sem lehettünk teljesen megelégedve, nála a természetesség helyét a mesterkéltség pótolta s játéka épen akkor volt félszeg, midőn keresetlen akart lenni. Egy pár dalt azonban jól énekelt. Zöldi (Vámházi) kifogástalanul játszott, bár fiai Rudass és Szakál is követték volna példáját. Kár különösen, hogy ez utóbbi sohasem mer a közönség felé nézni. Szakál Róza (Etel) csinosan játszott s Chovánnénak (Laura) is volt egykét sikerültebb jelenete. Horváth (Kántor) helyén volt, hasonló szerepekben mindig örömmel látjuk. Csiszér és Chován dicséretet érdemelnek; mint szintén Ligeti is. Karliczki Fleur Isabella k. a ez este másodszor tánczolt s dicséretére legyen mondva, több kellemmel mint első izben. Közönség kis számmal.

különösen roszul készitik, melyekbe állitólag vagy igen kevés mennyiségü vagy épen semmi vajat nem tesznek. E tekintetben sem ártana olykor némi kis ellenőrködés.

❑ A mult hét több napján áldásos eső áztatá határainkat. A növényélet uj tevékenységet kezd kifejteni s különösen a sarjutakarmányra reménytelen kilátásaink lehetnek.

** Balázs Kálmán zenetársulata jelenleg Boroszlóban mulattatja a burkusokat: azonban mint egyik ismerősének irja, az ott mutatkozó csekély jövedelem miatt két hóra Varsóban Svasnyipszky szálloda-tulajdonossal kötöttek szerződést, ki egész ellátást, ingyenszállást és 3—4 frtnyi napi dijat ajánlott minden egyes tagnak. Balázs Kálmán társulata jelenleg 19 tagból áll. A tagok közül 5-en nejüket is magukkal vitték, világot látni, de — amint halljuk — 3-an a nők közül, megunván a barangoló életet, férjeiktől bucsut véve, szerencsésen hazajöttek szülővárosukba, azt tartván, hogy jobb itthon.

** Szerdán — jelen hó 6-án — leend a pétterfiai színház egyik legkitünőbb tagjának a közkedvességben álló Zöldi Miklósnak jutalomjátéka, mely alkalommal Szigligeti 80 arany pályadijt nyert népszinmüve a „Lelencz," uj szereposztással kerül szinre. Julcsa szerepében a jutalmazandó iránti szivességből Bánhidi Emilia k. a. lépend föl, kit örömmel üdvözlünk ismét a szinpad deszkáin.

○ A „Sürgöny" hivatalos hirlap idei 139 számu lapjában közlött azon legfelsőbb kézirat következtében, melyszerint Magyarországban a biróságok ujraszervezése alkalmával az e.b. királyi váltótörvényszékek megszüntetnek s a váltó és kereskedelmi perek a megyék törvényszékeihez utaltatnak, a debreczeni keresk. és iparkamara m. junius hó 24-én tartott üléséből közvetlen a főmélt. magyar kir. udvari kancelláriához intézett emlékiratában azon kérelemmel járult, hogy a biróságok székhelyeinek meghatározása s azoknak szervezésekor sz. kir. Debreczen városra és vidékére méltó figyelmet fordítani, illetőleg ezen várost váltó és kereskedelmi perek itélésében illetékes törvényszék helyeül kijelelni méltóztassék, mely törvényszék a hitel érdekéből az emlitett perekben annyira szükségelt gyors igazságkiszolgáltatást elengedhetlen feladatának ismerje.

❑ A napokban arról emlékezénk, hogy Erdélyben a férfiak 5 forintos zekéket viselnek. A debreczeni varrógép-intézet ennél sokkal jutányosb áron állit ki jó erős és csinos vászon-zubbonyokat, amennyiben két forintos felöltönyöket is lehet készittetni s egész öltözékre is 6 7 forintért szert lehet tenni. Alkalmunk volt az ez intézetben készült csizmákat is megszemlélni s bizton állithatjuk, hogy csak oly csinosak mint e nemü bármely kézmunkák.

❑ Mult hó 28-kán hunyt el városunk egyik köztiszteletben álló polgára Megyessy Gábor ur, — ki egykor a Simonyi-huszároknál mint ormester vitézkedett a napoleoni háborukban s utóbbi időkben nemzetőri lovas kapitány volt, — életének 70-ik évében. Számos tisztelője kisérte örök nyugalomhelyére a hatvanutczai sirkertbe. Béke hamvaira!

Meghaltak: Jun. 21. közkórház Varga József 35 éves; 25. Csapóu. Kovács Ferencz 67 éves; Hatvanu. Kovács Juliánna 5 éves; 26. Csapóu. özv. Daku Istvánné Tóth Erzsébet 78 éves; Hatvanu. László Ferencz 68 éves; 27 Csapóu Laboucz János 2 napos; Vargau. özv. Veszprémi Józsefné 71 éves; Czeglédu. Szekrényesi András 78 éves; 28. Piaczu. Szabó Józsefné Csire Julianna 30 éves; Kerekgyártó Andrásné Bátori Erzsébet 64 éves; Péterfia Medgyesi Gábor 70 éves; Czeglédu. Fekete Jánosné Horváth Zsuzsánna; közkórház Tőzsér András 82 éves; 29. Vargau. Sipos János 1 éves; Hatvanu. Nagy Julianna 4 és fél éves.

Közügyek.

** Kuntsch ur Pesten oly intézetet állita fel, hol a szolgálatkereső gazdasági tisztek, könyvvezetők s más kereskedelmi egyének hely után tudakozódhatnak. Az intézet czime: „A pesti országos ügynökség gazdatiszt- és kereskedőségéd-elhelyezési osztálya."

— A Pannonia magyar viszontbiztositó intézet igazgatósága figyelmezteti a társulat részvényeseket, hogy 1863 évre eső 33 frt. osztalék kifizetése julius 1-sőjétől fogva Budapestre nézve naponkint, délelőtti 10 órától déli 12 óráig, az intézet pénztáránál, a vidékre nézve pedig az első magyar általános biztositótársaság fő- és alugynökségeinél történik, több szelvény egyszerre beváltásakor megkivántatván, hogy az illető tulajdonos a szelvényeket, számaik pontos sorát tartalmazó s általa sajátkezüleg aláirandó jegyzék mellett, nyujtsa be.

= A budapesti orvosegylet jun. 18-ki r. ülésében a magyar orvosok adakozásából gyüjtött 240 db. aranyat tüzött ki a Magyarországban uralkodó váltóláz, csömör, pokolvar, hugykő, szürkehalvog, vagy ajkrák leirásának jutalmazására.

+ A békésmegyei gazdasági egyesület f. évi julius 7-én reggel 9 órakor nagyobb kisérletet tesz a még mult évben részvények utján szerzett M. Cormick aratógéppel, mely a kisérlet után a részvényesek közt ki fog sorolttatni. Ugyanakkor lesz kisérleti nyomtatás is a Kachelmann-féle nyomtatógéppel. A hely B. Csabán Umnszta Zsigmond ur vásárter melletti tanyája, hol az állathiallitások szoktak rendeztetni. Kelt. Csabán, jun. 29. 1861. — Igazgató elnöki megbizásából

Kemény Mihály, titkár.

Vidék.

= Érmihályfalvi levelezőnk irja: Az érmihályfalvi birtokosság e hó 19-kén tartott birtokossági gyülésében bár általában magok is szorult helyzetben vannak, a mostani nehéz időviszonyokban, de tekintetbe véve a hazai inség és szükségtől sujtottak siralmas helyzetét, — erkölcsi szent kötelességéből folyólag a közös regáléból a haza szükölködői részére 200 régi conventiós frtot adni — határozta. Mely összeg a „Pesti Napló" szerkesztőjéhez fog e napokban elküldetni, a luza fővárosában nagylelküleg működő inségsegélyezőbizottmányhoz juttatás végett.

** A konyári sósto-fürdői első bál, mult hó 26-kán volt, mit a vidék nagyszámmal megjelent ifjai és szépei felette érdekessé és mulatságossá tevének s e körülmény által az ott jövő hóban rendezendő annabálnak a legkedvezőbb esélye van. A vigalom világos viradatig tartott s midőn a nóta elfogyott és az oszlás órája ütött, mindenki megelégedetten s a viszontalálkozás édes reményében távozott el. — E hasznos gyógy-fürdőt annyira látogatják az idén, hogy rendesen minden lakszoba le van foglalva; sőt ha a fürdőtulajdonos, a pár év előtt épittetni kezdett de még ez ideig tető nélkül levő lakosztályt is teljesen folszereltetné, kétségkivül ez is megtelnék vendégekkel s bőven visszafizetve lenne az erre forditandó költség, különösen ha az még sok ideig a vállalkozó szellemü haszonbérlő Tornay kezében maradna. Ami e fürdőt meg igen ajánlja, az, hogy az élelmezés igen olcsó s emellett izletes magyar ételek ingerlik az étkezők étvágyát.

** Nagyváradon a „Dunanan és fia" czimü operette pár hét alatt már négyizben adatott s mindannyiszor nagy közönség előtt. A cancan-táncz különösen kedveltetik s közkivánatra ismételni szokták.

** Miskolczon több háztulajdonos, a két év előtt leégett porczellángyár helyére kaszárnyát akar épittetni s e czélra már részvénytársulat is van alakulóban. A részvényesek a katonaváltsági adótól föl lesznek mentve.

** Szintén Miskolczról irják, hogy ott az utóbbi két hét lefolyása alatt három életunt egyén vált öngyilkossá.

** Békésen a „gőzmalmi társulat" legényei, az ottani inségesek javára; a zöldben mulatságot rendeztek, mely bár 20 frt 60 krt jövedelmezett csupán, mégis mint nemes, emberbaráti érzelmek kifolyása, megemlitést érdemel.

** Pápán a kaszinó kisorsolást rendezett az alföldi inségesek sorsának enyhitésére, melynélfogva a város és vidéke hölgyeit női munkák s egyéb kegyadomány beküldésére kérte föl; kik is alig egy hó alatt 506 db. női munkát adtak be. E sorshuzás a mult héten ment végbe.

+ A viz Szegeden hétfőn már igen aggasztólag kezdett nőni s már csak 3 láb hiányzott, hogy a város gátját folérje; kedden azonban apadásnak indult.

Irodalom.

* A pesti egyetem jogászai közt irodalmi társulat van alakulóban: Verhőczy-egylet. A már régebben kidolgozott alapszabályok átvizsgálására Deák Farkas elnöklete alatt 12 tagu bizottságot nevezték ki.

* Renantól uj mü megjelenése van előre hirdetve. Czime: „Szűz Mária története."

** Girókuti P. Ferencz a „Falusi Gazda" szerkesztője, ez évben is kiadja „Remény" czimü nagy naptárát az 1865-ik évre. Girókuti e naptára annyira kedvezőleg ismert több évi folyamából, hogy hosszas ajánlgatását feleslegesnek tartjuk s csak azt emlitjük meg, hogy e valódi szakértelemmel szerkesztett naptár előfizetési áru csak 1 frt, mely Eggenberger könyvkereskedéséhez (Ferenczesek tere 5-ik sz.) küldendő.

Egyveleg.

Dembinszky a hires tábornok, ki 1849-ben a magyar csatamezőkön is harczolt: m. hó 14-én hunyt el Páris egyik kórházában, 75 éves korában. Dembinszky a krakkói kerületben született s katonai képeztetését a bécsi hadmérnöki akademiában nyeré. 1809-ben Poniatowszky alatt lett tiszt s 1812-ig az oroszok ellen harczolt. Smolenskinél igen kitüntette magát s Lipcsénél a francziа becsületrend kereszljével jutalmaztatott meg vitézségeért a nagy Napoleon által, kinek bukása után lengyelországi jószágába vonult vissza. Az 1830-ki lengyel forradalom alkalmat adott Dembinszkynek hadtani fényes tehetségei bebizonyitására, amidőn egy lovas szabad-csapatnál dandárnokká lett s Rozen tábornok fölött fényes győzelmeket vivott ki. Ugyanazon szerencsével harczolt Diebitsch ellen. Hadi pályája fénypontját az ostrolenkai hidfő megvivása képezi. Később Lithvániát akará fölzenditeni, azonban ez a tulnyomó orosz erő miatt roszul sikerült. Veszélyes helyzetbe jutván, oly kitünő visszavonulási manővert vitt végbe, mely hadi ügyessége remekének tartatik. Csak 3600 emberével 300 órajárásnyira, Varsóba vonult, szakadatlanul küzdvén az ellenséggel s még sebesüljeit is magával szállittathatá. Erre alábornagygyá és Varsó főkormányzójává neveztetett ki; majd az összes hadsereg főparancsnoka lőn Skrzyneczky helyett. Varsót, a szerencsétlenség napjaiban utósó emberéig védte s fedezé Rybinszky seregének Poroszországba visszavonulását. A forradalom elenyészte után egyideig Drezdában, majd Párisban tartózkodott, hol a lengyel hadjáratokról több munkáját adta ki. 1838-ban az egyptomi alkirály hadseregét szervezé. Magyarországi működése a közelmultból eléggé ismeretes. 1849-ben Törökországba, 1851-ben pedig Párisba költözött, hol élete végnapjait töltő s hol a sorstól való örökös hányatásai után a halál csöndes nyugalmát elvégre megtalálta.

Az „Inpedenance Belge" m. hó 22-ről egy Pétervárról 14-én kelt levelet közöl, melynek rövid kivonata következő: Azon 75 egyén, akik Lengyelországból jöttek Sándor czárnak a magok és testvéreik nevében megköszönni, hogy őket szabadokká és földtulajdonosokká tette, elhagyák a fővárost, hazájokba és faluikba visszatérendők. — A vasuti állomáshoz ugyanazon udvari kocsik, amelyek behozták volt, áthatottan vitték ki őket, azon szíveskedések, figyelem, ünnepélyek és lakomáktól, melyek rájok az Oroszország fővárosában egész létük alatt paza roltattak. De borzasztó látvány várta őket a vasuti állomásnál, mert alig szállottak le a kocsikról, midőn egy vonat érkezett Varsóból. Lehet azon borzadást képzelni, melyet egy nagy tömeg vasravert és Sibériába rendelt lengyel fogjok látására éreznie kellett. Egymás karjaiba borultak, keservesen sirva és panaszolkodva. Ez azon szivszaggató és az ellentét által még borzasztóbbá váló látványok közé tartozik, melyeket leirni lehetetlen. Azonban nem tartott sokáig, azonnal elválasztották őket hazfiaiktól s elkülditék különböző irányban.

Kiáltó enyhitő-ok. Bécsben mint a „Látcső" irja, közelebb egy szegény ruhatisztitó, — kit a sors, feleség és 5 gyermekkel álda meg; mint keritő s azzal vádoltatott, hogy különkijárattal levő egyik szobáját kétes erényü nőnek szokta kiadni még pedig 50 frt havi dijért. S... 5 gyermek apja, magánkivül volt a rémülettől, midőn felesegestől törvény elé idéztek. Háromhavi börtön, erről meg volt győződve, a legkevesebb mit ilyenkor a vádlottra kimérnek. Jónak látta tehát dr. R... ügyész személyében védőt keresni magának. Ez elmondatja magának az esetet s igyszól: „Édes barátom, kevéssel biztathatom; az egyetlen, mi használhat önnek — öt gyermeke. Hozza el azokat a törgyalásra." S... követte védőjének tanácsát s midőn a tárgyalás napja megjött, megjelen a vádlott feleségével s öt gyermekével, melyeknek legkisebbikét, (egy éves dedecske) az anya dúczolgatá karjain. A biró megijed a nagy család láttán. Mit akarnak itt e gyermekek, ezek ninncsenek bevádolva, ezek hazamehetnek. — Vádlott (jajgatva): „Könyörgöm alássan biró ur, nem tarthatok cselédet; szegény csizmatisztitó vagyok s ez a két apróság nem lehet el édes anyja nélkül." Biró: „Jó, hagyja itt a kettőt, a többit pedig küldje ki." Megtörténik. Az eset tárgyalás alá jő — a S... házaspár büne kétségbevonhatlan. A védő ezt belátja s igy szól: „Magas törvényszék! Két kliensem védelmére csak kevés, de annál nyomosabb okokat hozhatok fel. Ez az ember itt csizmatisztitó s csak mint ilyen keresi meg családja kenyerét. Felesége, ez öt gyermek anyja, nem dolgozhatik, miután el sem mozdulhat gyermekeitől. Csoda-e, hogy legalább a házbér terhén akarván könnyiteni, szobáját telhetőleg drágán adja ki? A gyermekek kenyérért kiáltanak" — — — E perczben édes anyja karján a kis fiu el kezd sirni s kiabálni, ugy, hogy a védő, beszédében megakasztva, igy fejezheté be védelmét: „Reménylem, hogy a magas törvényszék e kiáltó enyhitő-ok folytán alább szállitandja a büntetést; — a természet szózata ez, mely itt a birák kegyelméhez fordul — a gyermek szüleiért plaidiroz!" S csakugyan a gyermek igen jó védbeszédet krabált, mert a megilletődött birák csak egyheti fogságra itélték a csizmatisztitót.

Garibaldiról megint sokat beszélnek Angliában. Liverpoolban hölgy-bizottság alakult oly alaptőke beszerzésére, melyen Garibaldinak egy gyorshajót (yacht) csináltassanak. Londonban egy e czélra dinak egy gyorshajót (yacht) csináltassanak. Londonban egy e czélra közremüködő bizottság már alakulóban van. — Garibaldi barátjai megközremüködő bizottság már alakulóban van. — Garibaldi barátjai megnyerték, hogy ezen ajándék szivesen fogadtatik. Megszerzésére 800 font elegendő lenne. — Londoni lapok most Garibaldinak egy a „Movimento"-hoz küldött levelét közlik, mely azért feltünő, hogy abban a tábornok egész határozottan kijelenti, hogy Angliából gyors eltávozása minden más befolyás nélkül és pusztán saját akaratából történt.

Eredeti házassági ajánlat. A „Südd. Ztg." hirdetményei között következő házassági ajánlat olvasható: „Egy finom müveltségü gyöngéd érzelmü 39 éves férfiu, Bécsben hivatalnok, 2000 forint tőkével, élettársat keres, kinek kedélye, gömbölyü teste és némi vagyona van."

A párbaj ellen Perrone di San Martino tábornok egy röpiratot adott ki; azonban előbeszédében párbajra hivja ki mindazokat, kik netalán azt gondolnák, hogy gyávaságból ir párbaj ellen.

Ritka koru aggastyán. Littauban (Morvaország) Vietz János nevü házbirtokos halt meg, ki anyakönyvi hiteles kivonat szerint 1732-iki febr. 8-kán kereszteltetett meg. Részt vőn az 1756-ban kitört hétéves és a későbbi török háboruban, mely után megnősülvén, első házassága gyümölcsöt nem hozott. Másodizben 107 éves korában 19 éves hajadonnal kelt egybe, kitől egy fia és egy leánya született. Nem emlékezett, hogy valaha beteg lett volna s halálában is csak csendesen elszenderült, anélkül, hogy a betegség nyomai látszottak rajta Élete utósó perczeig erős ember volt s házi és mezei foglalatosságot végzett s dohányozni igen szeretett.

Kiadóhivatali üzenet.

A „Pesti Napló" kiadóhivatalának. Önök 1/4 évi előfizetésben — mint a közelmultkor is tették, — ismét 80 krt küldtek be 1 frt 80 kr helyett. — Kérjük annálfogva ugy a multkori, mint mostani tévedésüket 2 o. é. frttal helyreigazitani.

Terménytár.

Debreczen. Jul. 1. (Heti üzleti-szemle.) A folyó héten annyi gabna hozatott a piaczra, hogy az árak a heti vásáron csakhamar 30—40 krral mérőnkint süllyedtek és még ezen mérsékelt áraknál sem mutatkozott nagy kelendőség; mivel a vásárba bocsátott mintegy 2000 mérő rozs, buza és kukoricza eladatlanul, raktárakba helyezvék. Nagy nyomást tett az árakon az igen kedvező időjárás és a tény, hogy a helybeli gőzmalom igazgatósága az álladalmi vetőmagból kimaradt 3700 mérő buzát 3 frt 85 krron mérőnként megvette. A heti vásáron elkelt gabnanemüek következően fizetettek: tiszta buzát 4 ft. — 4 f. 50 kr. rozs 2 frt 80 —90 kr. árpa 2 frt 40—50 kr. zab 1 frt 75—80 kr. kukoricza 3 frt 10—20 kron. (B.)

Debreczen. Junius 28. — Tiszta buza 4 frt 20 kr. kétszeres 3 frt 60 kr. rozs 2 frt 80 kr. árpa 2 frt 20 kr. kukoricza 3 frt 20 kr. zab 1 frt 85 kr. köles 3 frt 20 kr. Egy mázsa szalonna 38 frt. széna 3 frt 50 kr. szalma 1 frt 70 kr. 1 font szalonna 42 kr. disznóhus 22 kr. marhahus 17 kr. só 9 kr. 1. itcze disznózsir 60 kr.

Baromvásár. Egy pár jármos ökör 170 frt. egy pár vágó tehén 105 frt. negyedfü tinó párja 145 frt. harmadfü tinó párja 70 frt. rugott borju párja — frt. igásló párja 120 frt. sertés párja 37 frt. juh párja 17 frt.

Érmihályfalva Junius 23. 1864. Évnegyedes országos vásárunk e hó 22— és 13-dik napjain tartatott — a jövő héten közbejöendő ünnep miatt egy héttel elébb a rendes időnél; mi a baromvásárra igen hátrányos volt. Más vásárjainkhoz viszonyitva csekélynek mondható, amennyiben szervasmarha közép számmal volt képiselve; sertés pedig annyi, hogy alkárhány heti vásárunkban sokkal nagyobb menynyiségben kiállitva. — A kelendőség felette lanyha, annyira, hogy kevés marha és sertés kelt el, a felsőbb megyékből vevő, senki sem mutatkozott. Ami kevés elkelt, következő árakon adatott: szép jármos ökör párja 160—180 frt. közönséges ökrök párja 130—140 frt. Fejős tehéa párja 100 frt. Meddő tehén párja 80—90 frt. Négyéves tinók párja 80 frt. kétévesek párja 30 frt. 1 évesek 15—18 frt — Lovakra nézve felette csekély kelendőség volt. Szép lovak párja 160—200 frt. közönséges igás lovak 80—100 frt; mustrált lovak párja 40—50 frt. Négyéves herélt koczák párja 30—40 frt; két évesek 16—20 frt; egyéves süldök 10—14 frt; apró malaczok párja 4—6 frt. — A közönséges vá ár 23-kán felette látogatott volt, számos vidéki kisebb nagyobb kereskedők s iparosok jelentek meg árúczikkeikkel és müveikkel. A tömeges vásárlókról itélve, ugylátszik jó kelendőségnek örvendhettek a borkereskedők és iparosok. Az élénkség folytonosan tartott a diavatárusok, piperészek, kalaposok, szürszabók, gubások, magyar szabók és czipészek közt; a debreczeni pereczesek sem panaszolkodhatnak. A termények kelendőségére nézve is nagy élénkség; következő árakon méretvén: Tiszta buza mérője 4 frt 20 kr. Kétszeres élet 3 f. 50 kr. Rozs 3 frt. Tengeri 3 frt. Árpa 2 frt 80 kr. Zab 1 f. 80 kr. Köles 3 f. 20 kr. Kása vékája 3 frt 20 kr. Paszuly 2 frt. Lencse itczéje 8 kr. Borsó 8 kr. Aszalvány 10 kr. Egy putton szép cseresznye 2 frt; közönséges 1 frt 20 kr. Hizott liba 2 f. 40 kr. Sovány liba 1 f. 20 kr. Egy pár csirke 30 kr. Egy mázsa szalonna 34 frt; fontja 40 kr. Egy itcze zsir 56 kr. Sertéshus fontja 20 kr. Marhahus 13 kr. Egy font szappan 28 kr. Olaj itczéje 30 kr. Tojás párja 5 kr. Bor itczéje 14 kr. Sör 10 kr. Szilvapálinka 40 kr. Közönséges 28 kr. Ér-melléken egy öreg cseber bor 10—12 frt, ó bor 15 frt. (V. J.)

Gyoma. Junius 29. — T. buza – frt — kr. kétszeres – frt — kr. rozs – frt — kr. árpa – frt — kr. zab – frt — kr. tengeri – frt — kr. köles – frt — kr. egy mázsa szalonna 40 frt. egy font marhahus 16 kr. (K. J.)

H. Böszörmény. Junius 27. — T. buza 9 frt 60 kr. kétszeres 7 frt 60 kr. rozs 6 frt — kr. árpa 4 frt 80 kr. zab 3 frt 60 kr. tengeri 6 frt 20 kr. köles 6 frt — kr. 1 mázsa szalonna 46 frt. 1 font marhahus 15 kr. (K. I.)

Margitta. Junius 24. — Tiszta buza 4 frt 12 kr. kétszeres 3 frt 72 kr. rozs 3 frt 7 kr. árpa 2 frt 40 kr. zab 1 frt 75 kr. tengeri 3 frt 20 kr. 1 mázsa szalonna 35 frt. 1 font marhahus 13 kr. (H. J.)

Nyiregyháza. Junius 25. 1864. A mult hét elején négy óra hosszan tartó esőnk vala, mely által vetéseink és legelőink megvidultak. Vetéseink, kiváltképen környékünkön szépek és főkép az ősziről mezei gazdálkodóink tökéletes megelégedésöket nyilvánitják, — észre is lehetett venni e mai napon lartandó heti vásárunkon is, mert a buza mérőnkint átalánosan 15—20 krajczárral szállt leebb s elkelt: t. buza 4 frt 10—20 kr. kétszeres 3 frt 20—30 kr. rozs 2 frt 60—75 kr. árpa 2 frt 50—60 kr. zab 1 frt 55—70 kr. tengeri 3 frt 5—10 kr. köles 2 f. 90—3 frt 10 kr. kása 5 frt 50—60 kr. paszuly 3 frt 50—60 kr. (K. B.)

Tasnád. Junius. 24. — T. buza 3 frt 60 kr. kétszeres 3 frt 40 kr. rozs 2 f. 80 kr. árpa – f. — kr. zab – f. — kr. tengeri 2 frt 80 kr. köles – frt — kr. egy mázsa szalonna 36 frt. széna 1 frt — kr. egy font marhahus 13 kr. (Á. L.)

Tokaj. Jun. 24. — T. buza 9 f. — kr. kétszeres 7 f. 50 kr. gabona 6 f. — kr. árpa 5 f. — kr. zab 4 f. — kr. tengeri 6 fr. 40 kr. kolompér 3 frt 40 kr. 1 mázsa liszt O. sz. 16 frt 50 kr. 1. sz. 15 frt 50 kr. szalonna 40 f. – kr. széna 2 f. 40 kr. 1 font marhahus 13 kr. bornyuhus 15 kr. 1 itcze ó bor 20 kr. bikfa öle 5 frt 50 kr. (Z. J.)

Bécsi börze árfolyama.

Junius.	Julius.	27.	28.	29.	30.	1.
5%-es Metalliques	100 frt.	70.20.	70.85.	—.—.	71.20.	71.40.
5%-es nemzeti kölcsön	100 frt.	79.60.	79.90.	—.—.	79.70.	79.70.
1860 sors. kölcsön	100 frt.	93.95.	95.25.	—.—.	95.50.	96.—.
Hitelintézet részvényei		189.40	190 80.	—.—.	191.40.	191.80.
Bankrészvények		770.—.	781.—.	—.—.	784.—.	781.—.
Londoni váltók		115.40.	115.—.	—.—.	114.80.	115.—.
Ezüst	100 frt.	114.50.	114.—.	—.—.	113.50.	113.50.
Arany	1 db.	5.51.	5.48.	—.—.	5.47	5.49.

*

MENETREND

a tiszavidéki vaspályán, 1864-ik év Május 1-től kezdve, érvényes az 1864-dik nyári havakra.

I. Kassa és Nagyvárad felé.

Bécs . . .	ind.	8 óra — perc este	7 óra 45 perc reg.
Pest . . .	„	6 „ 25 „ reg.	5 „ 35 „ este
Czegléd . . .	„	9 „ 27 „ „	8 „ 24 „ „
Szolnok . . .	„	10 „ 27 „ „	9 „ 42 „ éjjel
Püsp.-Ladány	„	1 „ 26 „ délu.	1 „ 20 „ „
Debreczen	„	3 „ — „ „	3 „ 47 „ reg.
Tokaj . . .	„	5 „ 25 „ „	8 „ 5 „ „
Miskolcz . . .	„	7 „ 24 „ este	11 „ 3 „ déle.
Forró-Encs	„	8 „ 33 „ „	12 „ 52 „ délb.
Kassa . . .	érk.	9 „ 56 „ „	2 „ 49 „ délu.
Püsp.-Ladány	ind.	1 „ 53 „ délu.	1 „ 40 „ éjjel
B.-Ujfalu . .	„	2 „ 45 „ „	3 „ 6 „ reg.
Nagyvárad .	érk.	3 „ 45 „ „	4 „ 40 „ „

II. Arad felé.

Bécs . . .	ind.	8 óra — perc este	7 óra 45 perc reg.
Pest . . .	„	6 „ 25 „ reg.	5 „ 35 „ este
Czegléd . . .	„	9 „ 42 „ „	8 „ 39 „ „
Szolnok . . .	„	10 „ 40 „ „	10 „ 11 „ éjjel
Mező-Tur . .	„	11 „ 45 „ „	12 „ 11 „ „
Csaba . . .	„	1 „ 21 „ délu.	3 „ 9 „ reg.
Arad . . .	érk.	3 „ 3 „ „	6 „ — „ „

III. Kassa és Nagyváradról Pest és Bécs felé.

Kassa . . .	ind.	5 óra 21 perc reg.	11 óra — perc déle.
Forró-Encs .	„	6 „ 34 „ „	1 „ 3 „ délu.
Miskolcz . .	„	7 „ 52 „ „	3 „ 2 „ „
Tokaj . . .	„	9 „ 35 „ „	5 „ 35 „ „
Debreczen .	„	12 „ 12 „ délb.	10 „ 29 „ „
Püsp.-Ladány	„	1 „ 45 „ délu.	12 óra 56 perc éjjel
Szolnok . .	„	4 „ 44 „ „	4 „ 43 „ reg.
Czegléd . .	érk.	5 „ 41 „ este	5 „ 54 „ „
Pest . . .	„	8 „ 37 „ „	8 „ 45 „ „
Bécs . . .	„	6 „ — „ reg.	6 „ 33 „ este
Nagyvárad .	ind.	11 „ 12 „ déle.	9 „ 30 „ este
B.-Ujfalu . .	„	12 „ 5 „ délb.	11 „ — „ éjjel
Püsp.-Ladány	érk.	12 „ 54 „ „	12 „ 16 „ „
Czegléd . .	„	5 „ 41 „ este	5 „ 54 „ reg.

IV. Aradról Pest és Bécs felé.

Arad . . .	ind.	12 óra 30 perc délu.	8 „ 20 „ este
Csaba . . .	„	2 „ 14 „ „	11 „ 13 „ éjjel
Mező-Tur . .	„	3 „ 50 „ „	2 „ 3 „ reg.
Szolnok . .	„	5 „ 9 „ „	4 „ 12 „ „
Czegléd . .	érk.	5 „ 56 „ este	5 „ 39 „ „
Pest . . .	„	8 „ 37 „ „	8 „ 45 „ „
Bécs . . .	„	6 „ — „ reg.	6 „ 33 „ este

A közállomásokróli indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasuthoz csatlakozó postakocsik indulnak:

Aradról—Szebenre, naponkint este 5 órakor, az utasok fölvétele nincsen korlátozva.

Nyiregyházáról—Szathmárra, vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órakor, az utasok fölvétele 3 személyre korlátozva van.

Nyiregyházáról—Beregszászba, naponkint reggel 7 órakor, az utasok fölvétele 3 személyre korlátozva van.

Nyiregyházáról—Nagybányára, hétfőn, kedden, csütörtök és szombaton este 6 órakor az utasok fölvétele 3 személyre korlátozva van.

Nagyváradról—Kolozsvárra, naponkint este 6 órakor, az utasok fölvétele 7 vagy 8 személyre korlátozva van.

Tokajból—Ujhelybe, naponkint este 7 órakor, az utasok fölvétele 3 személyre korlátozva van.

Kassáról—Löcsére, naponkint éjjel 12 órakor, az utasok fölvétele 3 személyre korlátozva van.

Kassáról—Przemyslre, szerdán és szombaton délután 2 órakor, az utasok fölvétele 3 személyre korlátozva van.

Kassáról—Szigethre, naponkint éjjel 12 óra 45 perckor, az utasok fölvétele 3 személyre korlátozva van.

Kassáról—Munkácsra, naponkint éjjel 11 óra 45 perckor, az utasok fölvétele 3 személyre korlátozva van.

Az igazgatóság.

HIRDETMÉNYEK.

Alulirt gazdasági és általános gépész Debreczenben, bátorkodik magát teljes tisztelettel a t. cz. közönség illetőleg földbirtokosok és gazdák figyelme és pártfogásába ajánlani Több mint egy évtized óta következetesen a gépészet terén munkálkodva az utolsó években Anglia legelső gazdasági gépgyáraiba volt alkalmazva, megismerkedve ezek gyártási modorával és azóta folytonos összeköttetésben állván velök; ezen ismeretek és összeköttetések képesitik őt a gazdaközönségnek, -- melyrenézve a gépek oly fontos tényezőkké váltak utóbbi időben -- csak is a legjobbat ajánlani ugy a honi mint külföldi gyártmányokból, névszerint pedig következő ez idényben szükségelt gépeket, áraik érvényesek maradván mindaddig, mig a font sterling ára f. 12. 20-nál magasabbra nem szökik.

Árak helyben Debreczenben: agio, vám, pakolási költség- és fuvarmentesen osztrák bankjegyekben.

Egy Clayton Shuttleworth & Cm. féle 8 ló erejü gőzgép; 1-ső számu cséplő-géppel	5397 frt.	Egy Wood-féle amerikai fűkaszáló gép tartalékrészekkel	340 frt.
Egy 3 ló erejü cséplőgép hozzávaló lóerőmüvel (Göppel) csépel naponta 180—240 vékát	740 frt.	Egy Wood-féle amerikai aratógép kévénkint lerakó szerkezettel és tartalékrészekkel	518 frt.
Egy ehezvaló kézi rosta	195 frt.	Egy aczél-fogakkal ellátott szénagyüjtő-gereblye lóerőre	140 frt.
Egy 13 soros Garrett-féle sor-vetőgép 2 külön hengerrel, buza, gabona, repcze és czukorrépára	495 frt.	Egy kettős mozgásu szénaforgató	315 frt.
Egy 10 láb széles Smyth-féle szórva vetőgép kanalas hengerrel	270 frt.	Egy egyes mozgásu szénaforgató	220 frt.

Továbbá ajánlja a legkitünőbb szecska és répavágó, -- örlő, daráló, kukoriczamorzsoló és rögtörő-gépeket, ekéket, boronákat; valamint vállalkozik megrendelésére és felállitására bárminemü gépezeteknek, gyári berendezéseknek név szerint: gőzgép, olajprés, szeszfőző, téglavetőknek stb. — Végre pedig szivesen elvállalja a környéken már meglevő gépek feletti felügyeletet és azok jó karban tartását, melyet jelenleg mint az „István" gőzmalom mütani vezetője, ennek (később pedig saját) műhelyében személyes felügyelete alatt pontosan és jutányosan eszközlend. Akár személyes akár pedig levélbeni fölkeresésre szivesen és pontosan fog adni minden további felvilágositást,

Pekár Imre. **Dragotaház, Debreczen.**

78dik ÁRJEGYZÉK

az „István" gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemü	14 frt.	—	kr
B. ugyanaz apró „	14 „	—	„
C. dara középszerü	12 „	60	„
0. királyliszt	13 „	20	„
1. lángliszt	11 „	60	„
2. montliszt	10 „	80	„
3. zsemlyeliszt	10 „	—	„
4. fehérkenyérliszt 1-ső rendü	8 „	80	„
5. ugyanaz 2-dik „	8 „	20	„
6. barnakenyérliszt	7 „	40	„
Kétszeresliszt	8 „	—	„
Rozsliszt 1-ső rendü	8 „	60	„
Rozsliszt 2-dik rendü	6 frt.	40	kr.
00. árpakása	15 „	60	„
0. árpakása	14 „	60	„
1. árpakása	12 „	60	„
2. árpakása	10 „	60	„
3. árpakása	8 „	60	„
4. árpakása	7 „	60	„
Árpaliszt	4 „	60	„
Dercze	3 „	—	„
Lábliszt 1-ső rendü	4 „	60	„
„ 2-ik „	3 „	—	„
Korpa	2 „	20	„
Buzaalj	3 „	20	„

☞ Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elviteltől számitott legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszaszállitja.

Debreczen 1864. Junius. 12.

Végképeni kiárulás!

Gróf Teleky- előbb Széputcza szögletéa 2135. számu ház alatti boltban, mindennemü **férfi magyar** és **más szabásu öltönyök,** ugyszinte női **otthonkák, menték** és **szűrök, értéken alól s tetemesen leszállitott** árakon adatnak el. Melyre a t. cz. közönség tisztelettel figyelmeztetik.

☞ Egyszersmind egy jó nevelésü ifju, tanulóul kerestetik.

☞ Ugyanott a telekiutczára 7 ablakkal és egy ajtóval ellátott lakosztály, mely tartalmaz 5 egymásba nyiló szobát, azonkivül 2 konyhát, mely vagy privát lakásnak, vagy elől, egy kávéháznak igen használható helyiség minden hozzávaló fatartó s pinczékkel együtt minden órán kiadó.

Boda János
férfiruha készitő.

1—3

Szöllő-eladás.

A **postakertben** 17¼ kapa, pajtával és minden szükséges szüretelő-edényekkel ellátott szöllő, szabad kézből eladó. — Utasitás az ottani csősztől nyerhető. Bővebben értekezhetni Vargautczában 2194 sz. alatt lakó tulajdonossal.

3—3

Alólirt van szerencsém tudatni a tisztelt sermérő egyénekkel, hogy nálam a

bécsi mintára készült serhütők

megrendelhetők; mik belől bádoggal bélelvék, középen jégtartóval s ruganyos rézcsappal ellátvák. E sertartó a sert feludíti s kellemes italul szolgál; miről az eddig készültek tanuskodnak. Alkalmazható e serhütő: egyes és kettős hordókra; ugyszintén a hely minőségéhez is kedvezményül szolgál a kitelhető jutányos ár, — és a felülről szállitóknak a hozatalbér szintén többe kerül mint innen vidékre s 8 nap alatt minden ebeli rendelések készek. Ugy szintén vállalok minden szakomba vágó cikkeket, a legpontosabb készités mellett jutányos áron, felelősséggel.

☞ Bérmentes levélben értekezhetni velem — s a megrendelt czikk, utánvétel utján is megküldetik.

A nagyérdemü közönség számos megrendeléseit várva, magamat kegyeibe ajánlom.

Füvesy Lajos épitkezés és butorasztalos.
(Lakásom czeglédutczán 2565 szám alatt.)

2—3

2683.
1864. P.

Árverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város törvényszéke, mint gyámhatóság részéről közhirré tétetik, hogy néhai Kaffka Károly és neje Rickl Terézia hagyatékukhoz tartozó hatvanutczai 1579. számu háznak és külsőföldének elárverelésére folyó évi julius 4-ik és szükség esetében augusztushó 1-ső napjainak d. u. 3 órái tüzettek ki; az árverési föltételek kiküldött tanácsnok Barcsay István urnál megtekinthetők levén.

Kelt Debreczenben a városi törvényszéknek mint gyámhatóságnak 1864. évi jun. 1-jén tartott üléséből.

Szabó József m. k.
jegyző.

3—3

871.
1864.

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város törvényszéke, mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, hogy Tóth Endrének s nejének Oláh Eszternek Debreczenben Hatvanutczán 1538. szám alatt levő s 8 hold külsőföldével együtt 3685 ofrtra becsült házok folyó évi augusztus 19. szükség esetében szeptember 23-dik napján d. u. 3 órakor a helyszinén tartandó nyilvános árverésen biróilag el fog adatni.

Az árverési feltételek, végrehajtásra kiküldött tanácsnok Tóbi István urnál megtekintethetnek.

Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1864. junius 15. tartott üléséből.

Árverési hirdetés.

A debreczeni királyi váltótörvényszéknek 1864. évi juniushó 20. n. 4959. szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhirré tétetik, mikép Szarka János mint felperes részére Kollát István helybeli lakos mint alperestől 200 frt váltói tartozás s járulékai erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen, 84 pár férfi csizma s házibutorok nevezett alperesnek helybeli darabosutcza 1051 sz. a. lakásán folyó évi juliushó 30. napján d. u. 3 órakor nyilvános árverés utján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kivánók meghivatnak.

Debreczen 1864. juliushó 1.

Mocsy József
váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó.

1—1

Haszonbérleti hirdetmény.

Thuránszky Mária férjezett Petrovay Ákosné ***tisza-füredi*** és azzal határos ***puszta-kócsi*** (Hevesmegye) birtoka, mely áll 1200 □ ölével számitva 1500 hold szántóföld, rét és legelőből, folyó évi szentmihály-napjától három vagy több évre haszonbérbe adandó.

Feltételek iránt értekezhetni Ungvárra czimzendő levelek által Petrovay Ákosnál és Debreczenben Molnár György urnál. 3—3

5154.

Megsemmisités.

Néhai Walkó Gusztáv volt pozsonyi kereskedő birtokából egy debreczeni takarékpénztári részvény elveszett, mely Debreczenben 1846. évi szeptember 12-én 42. sz. a. kelt 50 pfrtról és Walkó Gusztáv nevére szólott és Karap Sándor első igazgató, Dragota Ignácz aligazgató, Komlóssy Imre pénztárnok és Csanak József könyvvezető által kibocsátva volt, a hátan pedig ezen szavakban: „Ezen részvény ráfizetéssel 50 pfrttal egészitetett ki. Komlóssy Imre mp. pénztárnok" a különjelt magában foglalta.

Walkó Gusztáv utáni örökösök ebeli kérésük folytán a fentebbi részvénynek megsemmisitése iránti törvényes eljárás indittatni elrendeltetvén, felszólittatik az, aki azon részvénynek birtokában van, hogy azt a körözvény a „Sürgöny"-beni első megjelenésének napjától számitandó egy év alatt netaláni igényeivel együtt ezen városi törvényszékhez annál bizonyosabban nyujtsa be, minthogy ellenkező esetben, az érvénynélkülinek fog biróilag kimondatni.

Sz. kir Pozsony város törvényszéke 1864. máj. 30.

Dobrovits Mihály főbiró.

3—3

Ajánlkozás.

Özvegy Wallis Vilmosné szül. Balogh Leontina asszony ajánlja magát fiatal leánykáknak ***fehérneműek*** — különösen férfi-ingek ***varrásában*** s himzésben oktatást adni s e tekintetbeni megbizásokat Vargautczán 2256. sz. a. a Frank-háználi lakásán bármikor elfogad.

1000 darab

egynyiratu jó töke-birka az asszonyrészi pusztán szabad kézből eladó. — Értekezhetni felőle tulajdonos Zichermann Ignáczczal.

2—?

Porosz kir. kerületi főorvos

Dr. KOCH jegesztett növényczukorkái

☞ Valódi minőségben, eredeti dobaszokban *70* és *35* ujkrajczárért kaphatók: ☜

E legkiválóbban alkalmas fű- és virágnedvekből s részben a legtisztább czukor-kristálylyal állapodottságra hozott **dr. Koch**-féle **növényczukorkák** = mint a legismertebb véleményezések bizonyitják = **enyhitő** s **izgalomcsilapitó** hatást eszközölnek; köhögés, rekedtség, torokbántalmak és elnyálkásodásoknál stb. s az azokban létező növényi nedvek és édes anyagok legkitünőbb tartalma által sikeres hatásuak, a beszélőszerv tisztasága s nyulékonyságának föntartására a legmeglepőbb eredményt idézik elé. Nem csupán e valóban jótékony sajátságuknál fogva **különböznek** igen előnyösen a gyakran igen megdicsért mell-thealepényéktől (Pâte pectorale), de főleg abban tünnek ki jelességük által **Dr. KOCH növényczukorkái,** hogy azokat az emésztési szervek könnyen megbirják s a huzamosb használat után is, semmi gyomorfájdalmat, sem savat, vagy nyálkásságot nem okoznak.

Dr. KOCH növényczukorkái hosszukás dobaszokba pakolvák, melyeknek **barna** irással nyomott **fehér** czimlapjai **az alább álló pecsétet és irást** viselik.

☞ ***Debreczenre*** nézve egyedüli raktárak: ***Rothschneck Károly*** gyógysz. és ***Gerébý és Hannig*** füszerkereskedésében (Széchenyi-utcza szegletén).

Kiadó: a debreczeni szinügyegylet.

Felelős szerkesztő: Sárváry Elek.

Debreczen. 1864. Nyomatott a város könyvnyomdájában.